

FEHÉRMEGYEI NAPLO

Előzetési árak		vidéken:	
Melyben:		1 óra	
1 óra	1 K.	1 óra	1:50 K.
1/2 óra	3 K.	1/2 óra	4:50 K.
1/4 óra	6 K.	1/4 óra	9 K.
1 óra	12 K.	1 óra	18 K.

Megjelenik minden hétfőnap este
8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
Telefon 208.
Folyóirat szám: 4 fillér.
Külföldi eljuttatás szerint.

Feladó szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyai Lajos.

A villanytelep megváltása.

A város anyagi helyzetéről szólva szinte körforgásszerűen tér vissza a figyelemztetés minden pénzembertől:

Fehérvár csak akkor haladhat, ha olyan új jövedelmi forrásai lesznek, melyek a mostani folyton fokozódó kiadásokat ellensúlyozzák.

Egyik elsőrendű jövedelmi forrásnak évek óta a villanytelep megváltása szerepelt.

A város vezetőinek általános véleménye évek óta követelte a megváltást. A tárgyalások meg is indultak, a villanytelep téli elakadásai mesésen fűtötték a megváltás hangulatát, a mikor megjelent Rauscher Bélának Kunos Gyulának és Tarján Béla szakértői véleménye, a kik az ügyet erős megfontolás tárgyává kívánták tenni. Természetesen nem foglalnak állást a megváltás ellen, azonban felsorolják mindazokat a nehézségeket, a melyek a megváltással járhatnak. Mindahárom szakértő annyira komoly és tiszteletreméltó férfiak, hogy a kiküldött bizottság szinte lefegyverezve szedte magát az ő állásfoglalásukkal szemben.

Ki az, a ki ilyen nehéz és anyagi kockázattal járó dologban szembehelyezkedik a szakértőkkel és odaállítja a maga véleményét: ezt tessék követni, én jobban értem.

A számokkal szemben nem numerál a hangulat.

Ezért tartjuk érdekesnek Naszályi József okl. gépészmérnök, kir. iparfelügyelő véleményét, aki teljes fegyverzettel, még pedig nehéz fegyverzettel, mérnöki tudásának, állásának s ugyancsak szakértői mivoltának teljes latbatetésével tör a hármas szakértői véleménnyel szemben s ha a háború kavardott pénzügyi nehézségei között nem is óhajtja a közvetlen megváltást, azonban mindent elkövet annak bebizonyítására, hogy a hármas szakértői bizottság feketén nézte a helyzetet a város rovására s ha a számokat helyesebben állítja össze, neki is a megváltás mellett kellett volna állást foglalni.

Mi — nem levén szakértők — világért nem akarunk bármelyik álláspont mellett kardot rán-

tani, azonban nagyon érdekesnek tartjuk nagy vonások-ismertetni Naszályi József véleményét.

Rauscher és társai szerint, ha átvettük a telepet, csakhamar bővíteni is kell, tehát nyakunkba szakad egy új teher. Naszályi szerint ez veszélyes kijelentés, mivel a társulat alá nyeret ad a kibővítés kötelezettsége ellen. Ellenkezőleg: a villanyfogyasztás oly rohamosan emelkedik, hogy a kibővítés sükségessége már rövidesen előáll s mi egy kibővített üzembe ülhetünk bele. De ha nem bővítenék is az üzemet, akkor sem kell olyan nagy összeget felvenni a fenntartásra, a mekkorát Rauscher és társai számítanak, így pl. a külső hálózat fenntartására, Naszályi szerint pedig csak 8 ezer koronára értékelendő.

Rauscher és társai 35 ezer koronára becsülik a telen várható jövedelmet, amely összeget — szerintük — a kevésbé mozgékony városi kezelés nagyon is kérdésessé tenna. Naszályi ezzel szemben legalább 53 ezer, egyéb szempontokat pedig figyelembe véve 100 ezer kor. jövedelmet vár a villanygyártól a város javára.

Eros érveket szállít Naszályi a többi városok példáiából: Pépa, Szatmárnémeti, Debrecen, amelyek általában azt mutatják, hogy a városok nemcsak, hogy nem akarnak szabadulni a villanygyártól, sőt mint jövedelmi forrást tekintik, amelyre számításokat lehet alapítani. Velük szemben Székesfehérvár határozottan alárendelt helyzetben van. Ehhez Naszályi még azt is hozzáfűzi, hogy ha városi kezelést vesszük át a gyárat, az eddigi defektusok meg fognak szünni. Ez természetesen erős bizalom akkor, amikor az ellenzők jelentős argumentálása abban erős, hogy bármily aranyhoz nyuljon is a város, abból bizonyosan sár lesz.

Nem vagyunk se optimisták, de pesszimisták se és épen ezről szívesen látjuk az élesen látó és jóakaratu emberek küzdelmét a város javai körül.

Naszályi minden bizonynyal jó és hasznos munkát végzett és hálát érdemel, mert megnyugtatta azokat, akik a mulkiori előterjesztés alapján elcsüggedtek és letettek a megváltás, illetőleg egy újabb anyagi nyereség reményétől.

Naszályi írásából érdekesnek tartjuk közölni még a következőket:

Eddig Fehérvárott éppen nem tapasztaltuk, hogy a vállalati

kezelés elsőrendű volna. A vállalat vezetőségét — amint arra ismételtén rámutattak — nem csak a közérdek szempontjából és nemcsak a magánfogyasztók szempontjából terheli és nem is egy bűn, hanem — saját eddig nem elég jól és tévesen fellogott kereskedelmi érdekük szempontjából is. Ha ezen irányelvek dacára a vállalat megalapításától a mai napig több mint 300 % al fejlődött, minő fejlődést mutatna fel helyes, egészséges kereskedelmi érvek és helyes kereskedelmi vezetés mellett?

En sem vagyok feltétlen híve a kommunizálásnak. De ha valóban az a helyzet, hogy az államnak kell egy elég rossz vállalati üzem — arról valamilyen kivétel nélkül tapasztalatot szerezhetünk — és egy városi üzem között — a hol az előbb említettekre a város vezetősége és a közönség széles rége is kisebb nagyobb mértékben befolyást képes gyakorolni és amely a jövedelmével alkalmas a városi pótdadót 12—15%-al csökkenteni — akkor egy pillanattal sem habozom és az utóbbit választom.

Minél előbb történik ez, annál olcsóbban juthat a város a centralé és tartozékai birtokába. Ez időszert a megváltási összeg — bizonyos levonások után — a magánvilágítási bevételek utolsó öt évi átlagának háromszorosa és ez időszert kb. 600.000 koronát tesz ki. Ez a számítási kulcs 15 évig marad érvényben. De a magánvilágítási bevételek évről-évre állandóan 8—10%-al emelkednek. 10—12 év múlva a megváltási összeg a mainak duplájára lesz. Igaz, hogy 15 év múlva a beváltási kulcs az előbb meghatározott átlag kétszerese, de a bevételek emelkedvén a mai beváltási összegnél mindenestre több lesz az.

Ha pedig további 35 évig várunk, kétségtelen ugyan, hogy a telep ingyen jut a város birtokába, de hogy az nem a leg jobb állapotban lesz — azt külön ki sem kell emelnem. Teljesítő képessége pedig egyáltalán nem fog megfelelni, mert a vállalattal kötött szerződés szerint bővítésekre az engedély utolsó 15 évében a vállalat már nem kötelezhető.

Összefoglalva és az összes szempontokat figyelembe véve csak egy ajánlható és ez az, hogy ha a mai pénzügyi viszonyok nagyobb műveletre nem alkalmasak és a vállalattal kötött szerződés egyelőre fel nem bontható, de amint azok azt lehetővé teszik — a telep megváltandó!

Háború.

A balkáni események.

A balkáni hadiszíntér újsgája, hogy Doiran előtt állítólag njra dörögnek a fegyverek. Doiran volt az a hely, ahol az ellenséges csapatok utójára mérték össze erejüket, az angolok itt szenvedtek a bolgároktól vereséget. Nem valószínű, hogy ugyanezen a helyen kezdődnek el most újra az ütközet és a hír valódisága már csak azért is feltételes, mert entente forrásból származik.

Ugyancsak az entente lapok jelenik, hogy a régi bolgár határ felé francia és angol lovascsapatok indultak el, hogy járőrök útján kiderítsék a bolgár előrsők állását. A tulajdonképpen fegyveres akció tehát még nem indult meg és az a kétszázézerrel több főből álló entente-sereg, amely Szalonikiban tanyázik, egyelőre görögök sanyargatásában merül ki.

Albániaiban előnyomuló csapataink legujabbban Krutáj foglalták el, ami az olaszok számára annál is inkább veszedelmet jelent, mert ez a hely igen fontos Valona birtoklásának szempontjából.

Villamosvasut Székesfehérvárott.

Megirtuk, hogy a villamosvasut építésének terve njből felvetődött. Egy teljesen ismeretlen vállalkozó akasztotta le a szegről ezt az öreg ideát, s kért engedélyt, hogy foglalkozhasson vele. Engedély kéreésben mindjárt a utirányokat is megjelölte, amerre a villamos vasutat építeni akarja. E szerint a következő utcákban szaladna a villamos vasut:

Déli Vasut személypályaudvartól kiindulva — a Deák Ferenc utcán, a Budai uton, Megyeházán, Kossuth utcán, Rákóczy utcán és Nádor utcán — a Ligetsor kezdetéig, innen jobbra kanyarodva a Vásártér érintésével Szénátéren, Gáztelep utcán, Budai uton bekötéssel a Deák Ferenc utcán a kiinduló pontig, vagyis a vasutállomásig, körforgalom.

A Gáztelep utca és Budai uton torkolatától Budai uton

végig a Piskács utcán a törzssáki utig, szülőhegyi szárnyvonal.

A Déli Vasut és Széchenyi utcán a Vörösmarty téren, Smor utcán, Halterén, Palotai utcán, Tobak utcáig vezetendő szabványos nyomtávu részben egy, részben két vágányu lenne.

Amint tehát látjuk, a hálózat tervezet csaknem azonos a régivel, amely mintegy tíz évvel ezelőtt volt szobán. Hogy mi lesz a dologból, még igazán a kérdések kérdése. De ha esetleg megvalósulna a terv, remélhetőleg a legelőnyösebb szerződésről fogunk gondoskodni.

Leányok a háború után.

Már a háború előtt nagy gondot okozott a középosztály leányainak megélhetése vagy — ami ezzel egyet jelent — pályaválasztása.

Hogy ez a kérdés a háború után még kiméletlenebbül zörget, az kétségtelen. A házassalendő férfiak száma erősen megapad, a megélhetés még nehezebbé válik, a leányok jövője még nehezebb, még bizonytalanabb lesz. Igaz, nagyot lendítene az egész ügyön s a vele összefüggő összes egyéb problémákon — tehát a nemzet számbeli gyarapodásán is — a lehetőleg súlyos agglégényadó egyrészről és másrésről a nagyobb családok nevelő szülők állami jutalmazása. De erről intézkedni a törvényhozás hivatása.

Csak hogy addig is, amíg ez megtörténik — ha megtörténik vagy akkor is, ha ez még nem történik, a leányok enni, élni, becsületesen érvényesíteni akarnak. Hogyan, miként? ennek a kérdésnek megoldásához óhajtanak néhány gondolatot adni ezek a sorok. Nem tévednek arra a hibás vágányra, melyen a múlt évi december ötödiki budapesti szabadtűzpropaganda mozgott, mikor kimondta, hogy a harcban elesett vagy onnan munkaképtelenül hazatérő férfi-ifjúság helyét akarja a nőkkal elfoglalni, hogy követeli a nők számára az összes egyetemi fakultások megnyitását.

Nem, ez nem megoldás. Elte kintve attól, hogy a nők, legalább, amit ma látjuk, jókora percentjükben nem képesek arra a munkára, amit az egyetemen s utána az életben a férfiak végeznek, a kérdés ebben a vonatkozásában a család, a nemzet, a polgárok érdeke szempontjából annyira súlyos, hogy az, aki a nő megélhetését ezen az uton akarja megoldani,

nem dicsekedhetik azzal, hogy fel találta Kolumbus fósját. Amely leány igazán az egyetemre való, nem minden oda, de ezek érvényesítése még nem jelent azt, hogy most már minden vendben van. Sok százszor másik még mindig kenyeret kér és követel.

Eddig úgy volt, hogy a jobb, de szegény családok leányai jól-rosszul elvégezve a polgári vagy felsőbb leányiskola négy, illetőleg hat osztályát, sokszor nagy anyagi és egyéb erőfeszítésekkel keresztülvágták magukat a tanítónő- vagy óvóképzésbe, s aztán várják diplomájával kezükben a jószerecsent, hájszolták a protekciót, kilincseltek, pályáztak egy-egy szerény, küzdelmes állásért sokszor éveken keresztül. Ha aztán végre sikerült azt nekik elnyerniök, dolgoztak, robotoltak, főleg faluhelyen, viaskodtak iskolaszékekkel, szülőkörök, szeretetlen emberekkel s ha nem volt igazi rátermettségük, fizikumuk és főleg erős idegrendszérük, hát 30—40 éves korukban kifáradt, életunt, elkecseregett nap-számomai lettek a nemzeti nevelés ügyének. Az igazi apostolok nem sokan voltak. Legfeljebb azok között, kiket igazi vallásos lelkek, természetfeletti világnézetük ilyenekké avattak.

Az utolsó évtizedben aztán a nők hivatásköre kibővült a különféle irodai, üzleti alkalmaztatásokkal. Ide sorolom a postát, a gépirót, másolót s egyéb foglalkozásokat. Si-lány fizetés, idegölő, szűnet és pihenés nélkül való munka, nagyon szerény társadalmi helyzet jellemzi ezeket az állásokat.

Tovább aztán a mi jobbcsaládból való leányaink, illetőleg a gyermekeik pályáját megválasztó szülők nem jutottak. Epen ezért a túltermelés e téren óriási, sok az eszkimó, kevés a fóka. Természetes, hogy a háború után ez a helyzet tetemesen rosszabbodni fog. Nemileg lehet ugyan rajta segíteni azáltal, hogy az iskolai tanítók az elemi iskoláknál — fiúknál is — főleg nevelési szempontból, tanítónőket alkalmaznak férfiak helyett. Alig binném, hogy ez a férfitanítók érdekének rovására menne, mert a tanítópálya hovatovább kicsiny és túlszerűen lesz egy diplomás férfi számára. Az apró gyermekek pedig igen sokszor — valljuk meg — jobb helyen vannak egy gyengéd nő, mint egy férfi kezében. Szóval: erről lehet gondolkozni és csevegni.

De! Nagyon tévedne, aki azt gondolná, hogy ez a néhány pálya megoldja a háború után a nőkérdést. Nem. Sok száz ezer leány néz bizonytalan jövőbe. Ujabbán, főleg a fővárosban, divatba jött a felsőkereskedelmi iskola végzése. Rendben van, komoly tanulást szép képzettséget, tisztességes jövőt jelent a kevesekre, kik erre adták a fejüket. (Nem tévesztendő össze a nálunk is valósággal meg-

rohant, sokkal csekélyebb értékű egyéves tanfolyammal). S a többi? Erről a többiről óhajtok a jövő cikkben elmélkedni.

Szigma.

Iskolás gyermekek cipőügye.

A Fejérmegyei Napló, amely már mintegy fél éve foglalkozik a közönség jószívű adománnyal, a szegény gyermekek felruházásával, mutatott is először arra a tónusra, hogy a városi elemi iskolába több száz gyermek nem jár, mert egyáltalában nincs lábballije. A cipőügyet erre a városi iskolaszék magáévé tette s részletesen tárgyalta róla a legutóbbi ülésén, amelyen elhatározta, hogy a város és a társadalom segítségére lép megoldja ezt a háborús nyomorúságot. Az iskolaszék ezen ügyben folyó hó 10-én délután 3 órakor ismét fog ülésezni. Dr. Saára Gyula polgármester, aki a legnagyobb emberszeretettel karolja fel az ügyet, lelkes felhívást intézett Székesfehérvár közönségéhez, amelyben a következőket mondja:

Székesfehérvár szab. kir. város elemi népiskoláit hetek óta több száz gyermek nem látogatja, mert nyirkos téli időben lábballi nélkül lenne kénytelen az iskolába eljárni.

Apja, kenyérkeresője majd mindegyiknek a harctéren, anyukája a folytonosan fokozódó drágaságban a legszűkebb élelmen kívül sem képes őket ellátni s így a kis gyermekek meztelb vagy rongyos cipőben húzódnak meg otthon, a hideg, fűdés szobában. A nyomor megfosztja őket az iskola áldásaitól és elősegíti azt, hogy a gyermekehalandóság egyre megszüntüljön méréket öltsön.

Ne engedjük szenvedni és elpusztulni hagyni a sok-sok fiatal életet, ne fosszunk meg őket a kultúra áldásaitól.

Adakozzunk — mindenki a tehetsége szerint, hogy lábballi-láthassuk el az öskoronázó város sok-sok meztelbós gyermekét, a jövő Hindenburg-bakait, 17-es honvédeit és Mak-kensen-huszárait.

A város maga is meg fogja tenni kötelességét, de szükség van a társadalom filléreire is, hogy mindenkit elláthassunk, aki arra tényleg rászorul.

Felkérem tehát az egyesületeket, testületeket, továbbá a város egész közönségét, hogy a könyörületesség szent nevében adakozzon a fenti humánus és hazafias célra.

Hivatalomban elhelyezett gyűjtőívén mindenki elhelyezheti a maga fillérjét vagy koronáját.

Írás-olvasási vizsgák a vármegyében.

Mint ismeretes, a képviselőválasztói joghoz szükséges írás-olvasási vizsgálatokat a folyó hóban fogják megtartani a vármegyében. Az egyes járásokban a vizsgák bizottságát a következőképpen állapították meg a vármegye keddi bizottsági ülésén:

A váli járásban alelnökök: Balázs Károly tb. főszolgabíró, dr. Wenzel József t. szolgabíró, tagok: Várady Sándor jegyző, Dörner Károly jár. irodatiszt, Katona-Lajos tanító, Pelles József tanító. A vizsgálatok a hó utolsó napjain lesznek.

A sárbogárdi járásban alelnökök: Mészöly Áron tb. főszolgabíró, Boross István tb. irodagazgató, tagok: Mészáros Sándor irod. s. tisz. Sántha Ferenc utbiztos, Kék Géza rk. tanító, Haraszthy Károly ref. tanító. A vizsgálatok e hó 24, 25, 26 és 28-án lesznek.

A székesfehérvári járásban alelnökök: Mészáros Béla tb. főszolgabíró, Dunay József járási irodatiszt, tagjai: Mirva János nyug. pénzügyigazgatósági tisztviselő, Pallay Gusztáv várnagy, Lanzerits Antal és Domonkos János tanítók.

A móri járásban: alelnökök dr. Szauer György járásorvos és dr. Vértessy Ferenc tb. szolgabíró, tagok: Vas Ferenc jegyző, Rímele Antal s. jegyző, Bittner József és Freismuth József tanítók.

Az adonyi járásban alelnökök: Balassa Antal szolgabíró, tagok: Tóth Imre járási utbiztos, Csizmadia János irod. s. tisz. Vörös Gebhard és Róth János iskolaigazgatók.

Most kérjünk hadifogly munkásokat.

A hadifogly munkásoknak rendelkezésre bocsátása nem olyan egészen egyszerű dolog, mint azt a legtöbb gazda gondolja. Hiszen van belőlük elég, csak folyamodni kell és küldik! Nem így van. Főképpen azért nincs így, mert a hadifoglyokat csak úgy és akkor bocsájtják el a táborokból, ha azt megfelelő megfigyelés után teljesen és feltétlenül egészségesséknak bizonyultak. Maga-e az egészségügyi előkészítés heteket vehet igénybe és oka lehet annak, hogy a kiszemelt csoportokat a gazda végre is nem kapja meg, mert azok között az utolsó napokban valamely ragadós betegség jelentkezett.

De különben is nincs az a sok hadifogly, akikre az ország határain belül úgy a gazdasági, mint ipari srb. munkálatok terén és részben bizonyos

SOVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ szabott árak.

hadtermészeti munkálatoknál is szükség nem volna.

Már igen sokféle és igen jól tudjuk őket használni és éppen azért azok a gazdák, akik idejében nem jelentkezik, nem is fognak kapni. Most van hát az ideje annak, hogy a községek és magánosok a kellő lépéseket megtegyék.

Indványolag magánosoknak minden fogoly után 30, községeknek 20 koronát kell biztosítékban felajánlani, mely összeg a foglyok visszatulása után megtérül, a csapattestben vész el, ha a gazda a fogoly ellátása tekintetében mulasztást követ el. A biztosítékot a folyamodványul együtt az illetékes katonai parancsnokságnál (hadtestparancsnokság) kell benyújtani.

A város közegészsége.

Dr. Bierbauer Viktor városi főorvos jelentése.

Névez a statisztikát, ismerve a beteglétszámot, a város közegészsége inkább rossznak mint közép jónak jelezhető a lefolyt január hónapban. Kevés születési számmal szemben, jóval nagyobb a halálzási szám. A nedves, nyirkos, ködös időjárás nagy számban termelte a légutaknak és légző szerveknek hurutos bántalmait. A ragályos, járványra fájható betegségek is, bárha nem teljesen járványszerűen, mégis a szórványosnál nagyobb számmal mutatkoztak, a számarhurut és vörheny 3 halálozást követelt a csecsemő korából.

Született 44. (1000 lakos után 1.209). Ebből törvényes fi 23, nő 19. Házasságon kívüli fi 1, nő 1. Ikerpár 1. Halva született 3. Házasságra 14 pár lépett. Elhalt 79. 1000 lakó után 2.199). Ezek közt fi 49, nő 30. Ebből 7 éven aluli volt törvényes fi 9, nő 9. Házasságon kívüli fi 1, nő 1. A helybeli polgár kórházak 16 halottja közül 7 volt idegen. A halálozások a születéseket 35-el mulják fölül, de ha a 7 idegent leszámítjuk, ugy a népesség apadása 28 lesz. A miniszteri leirat halottnak jelent 13 székesfehérvári harcéri hosi halált halt egyén, ezek be vannak számítva a mi halottaink közé, — a helybeli tartalékkórházakban elhalt 20, (ezek közt 4 orosz és 4 szerb hadifogoly), hozzáuk számítva nincsenek.

Nevezetesebb halálokok: Vele született gyengeség 1, görcsök 2, gyermekaszály 1, bélhurut 2 (1 orosz), kanyaró 2, számarhurut 3, vörheny 4, hasitífusz 1 (katona), tüdőbő 11 (3 katona), tüdővész 15 (2 vidéki, 4 katona, 1 orosz, 1 szerb fogoly), guta 1, vízkór 2 (katonák), elmebaj 1 (vidéki), aggkór 16, fültümirigylob 1 (csecsemő), harcéri lövött seb 6, (3 szerb, 2 orosz fogoly, 1 katona).

A járványra fájható kórok állása: Hasitífusz maradt 2, szaporodott 11, összesen 13. Gyógyult 8, elhalt 1 (katona, maradt 4. (5 új beteg katona, 2 vidéki). — Kanyaró maradt 12, szaporodott 18, összesen 30. Gyógyult 23, elhalt 2, maradt 5. — Vörheny maradt 5, szaporodott 22, összesen 27. Gyó-

gyult 9, elhalt 3, maradt 15. — Bárányhimlő 6, gyógyult 6. Járványos fültümirigylob 5, gyógyult 4, elhalt 1. — Difteritisz 3, gyógyult 3. Számarhurut 6, elhalt 3, maradt 3.

Vegyvizsgáló állomás.

A városi vegyvizsgáló állomás vezetője dr. Tunner Károly tanár jelentése szerint hivatalos vizsgálatai alá került 37 liszt, 2 rum, 18 tej. A lisztneveket kifogástalanoknak találta, a tejminták közül is csak 4 volt meg nem felelő. — A vízvezeték viz is kifogástalan és jó minőségű, amit a bakteriológia is igazol.

Vöröskereszt munkája.

A magyar szt. korona országainak vöröskeresztyelet székesfehérvári vasuti különítményének jelentése szerint január hónapban vasuton érkezett sebesült és beteg katona 11356, itt maradt 891, tovább ment 10465. Az itteni kórházakból elment 1630. — Frisítőt kapott 12884, új kötést 103, gyógyszert 185, egyéb szerelvényt (bot, mankó, stb.) 887, — 1914. augusztus 3-tól 1916. február 1-ig vasuton érkezett sebesült és beteg 199252. Itt maradt 53692, tovább ment 145560, — frisítőt kapott 214456. Új kötést 3797, gyógyszert 3594, egyéb szerelvényt 1663

Egyéb főorvosi jelentés.

A városi tisztiorvosi hivatalba érkezett, vagy onnét indult, avagy közbeeső intézkedéssel ellátott 225 ügydarab, hátralék 3. Elemi iskoláink legnagyobb része zsufolt.

HIREK.

— **Katonai kitüntetések.** *Goldoni* Santo 69. gy. e. beli százados a hadikiérményes 3. oszt. kat. érdemkeresztet, *Bruszt* Miksa V17. népi. zászlóaljnal beosztott népi. főhadnagy nagy legfelső dicsőre elismerést kapta.

— **Nagybeteg tábort lelkész.** Mély megilletődéssel vettük a a szomorú hírt, hogy Sándi János székesfehérvári hitoktató, déli harcteren levő tábort lelkész, a fronton súlyosan megbetegedett s most Szarajevó egyik hadikórházában ápolják. A szomorú hírt egy vöröskereszt hölgy írta meg hozzátartozóinak. A lelkes katonapap mielőbbi felgyógyulását ígáz szívvel kérjük a jó Istentől.

— **A bolgár Vöröskereszt.** Székesfehérvár zenekedvelő egyesülete XLIV. hangversenyét a bolgár vöröskereszt javára rendezte vasárnap délután a vármegyeház nagy termében előkelő közönség jelenlétében, akik között ott láttuk dr. Prohászka Ottokár megyéspüspököt, gróf Széchenyi Viktor főispánt családjával és sok más előkelőséget a városból. Impozáns volt a csaknem hetven tagból álló hatalmas zenekarnak, amely a 35. gyalogezred zenekarának tagjaival volt bővítve, megjelenése a pódiumon s amely művészi játékával nagy sikert ért el a művelőző közönség előtt. Dr. Lauschmann Gyula szép előadása után Haydn Miliárje nyitotta meg az estélyt, amelynek fellegesen előadása tüstént izzóvá tette a hangulatot s viharos tapsot váltott ki a közönségből. Az est egyik főszereplője Nagy Géza zongoramű-

vész s kir. zenekadémia tanára volt, aki (egy ugyancsak rossz zongorán) meglepő művészetet produkált, aki mestere annak, hogy miként kell a szerző gondolatát megtestesíteni a fehér billentyűk verésében. Beethoven és Chopin darabokat játszott rengeteg tapsborúlás mellett. Hartmann Imre kedves gondolkajátékában szintén volt alkalomunk gyönyörködni. Sokszor hallottuk már, de mindig szívesen. Újabb fényes sikereket rakározhat el zenei rekordjai mellé. Hermann László zeneiskolai igazgató, honapok *Szilveszterji hangok* darabjának premierje volt; még pedig szép premierje. A közönség hosszas ünneplésben részesítette érte.

— **Közigazgatási bizottsági ülés a vármegyénél.** A vármegye közigazgatási bizottsága kedden tartotta februári ülését, amelyen a szokásos jelentések tudomásvétele történt meg. Megállapították az irás-olvassási vizsgálatok bizottságát, amelyet lapunk más helyén ismertünk. A királyi tanfelügyelő jelentése szerint tekintettel a háborúra, az előadások a vármegye iskoláiban rendszeresen folynak, csupán néhány községben szünetelt az előadás járvány miatt. Egy pár helyen pedig a hadbavonult tanítók helyettesítése okoz némi nehézséget. A pénzügyigazgató jelentése szerint a kincstár követelése január hónapban 2.206.408-07 korona volt amelyből 238.203-12 korona hátralékos követelés tehát 1.918.199-95 korona. Székesfehérvár közigazgatási bizottsága kedden délután tartotta ülését, amelynek közegészségügyi jelentését lapunk má számában már közöljük.

— **Dr. Prohászka Ottokár** hadifárházra Lintner Zsuzsika emlékére 20 koronát adományoztak. — **Biró Mihály** zámolyi plebános 118.70 koronát gyűjtött. A zámolyi gyűjtés még nincs befejezve.

— **Bucsuzás.** Az ezredéves iskolai tartalékkórház, — amint hírtük is feloszlik. Ennek talán első jele, hogy a kórház felügyelője, Hajduska Gyuláné megváltik állásától. A betegek úgy, mint a kórház iránt érdeklődők mély sajnálattal vesznek tudomást a jólelkű urnó távozásáról, aki fardhatatlan szorgalmával, gyengéd, figyelmes bánásmódjával, mindenkiel szemben való kedvességével csak tisztelöket szerzett magának. Főlkértek bennünket, hogy ezen tiszteletreméltó érzelmeinket a nyilvánosság előtt is kifejezést adjunk.

— **Tűzek a városban.** Hátfőn egyszerre két tüzeset fordult elő a városban, az egyik Kigyó-utca 13. sz. alatti házban volt, ahol Nofitzner Károlyné lakik. Délután 3 órakor kigyuladt a konyha mennyezete a deszkázott kúrtó mellett. A tüzet azonban még idejében lokalizálták s így minden nagyobb bajnak elejét vették. Sokkal nagyobb riadalmat okozott a másik tüzeset, amely este 19 óra felé történt.

a vármegyeházán, ahol a levéltár melletti szobában keletkezett a tűz. Az első a hiradás a levéltár égését jelezte, ami természetesen óriási riadalmat keltett s a tűzoltóság a legnagyobb gyorsasággal rohant a veszedelem helyére. Szerencsére azonban a hírvész hír tévesnek bizonyult, mert csak egyik szomszédos szobában volt tűz, ahol pokrócok és egyéb lim-lom égett el.

— **Sebesültek érkeztek.** Közegészségügyi tudósítók jelentése szerint kedden a katonai hadifárháyban beérkezett 602 sebesült hozzánk gróf Schoer vezetés alatt Székesfehérvárra. A vasuton a kórházvonal megszerzését a hadikórházak orvosai, kápt. Bierbauer Viktor városi főorvos várakozásának segítségével sebesültek szállása a legnagyobb rendben és ügyességgel történt. A 362 sebesült közül akiket az olasz harcériők hoztak, 199 súlyosan sebesült volt s ezeket a hadifárháyba szállították. A hadifárháyban helyezték őket ahol minden szükséges gondoskodást nyújtottak nekik. A többi sebesült kórházba vitték, s onnan fogják szétválni az egy-egy hadikórházba.

— **A Dél-vasuti katonaszállót** hadifárháyra. A Dél-vasut, magyar tulajdonú személyzet vezette az államvasútnál követett eljárással azonos módon az 1916. évi az évi fizetés hús százalékos hadifárháyként engedélyezte.

— **A népfelkeltő kerékek** és **iparosok szabadságát.** A kerékek elmozdítását a kormány már hónapokkal ezelől azóta a közös kérelmekkel fordulták a hadvezetőséghez, hogy a kerékek — épp úgy, mint a mezőgazdasági és nyákiparban történik — lehetőleg szabadságoltassanak arról a féltől, hogy ügyeltek iltthon nebesültek. Harkányi János kereskedelmi miniszter most arról értesítette az érdekelteket, hogy a hadügyminiszter részben teljesítette ezt a kérést, ami bizonyára szíves körbe fog megelégedést keltett a hadügyminiszter felhatározása a katonai parancsnokságokat, hogy a kisiparhoz és kereskedelmhez tartozó oly egyéneknek, akik arcvonáiban szolgálatra alkalmatlanok s a mozgóeszközökben teljesítenek szolgálatot, — amennyiben a katonai felkeltetést ezt megengedik — esztől-estére rövid idő, nyolc nappal rövidebb szabadság engedélyezésével módot adhatnak arra, hogy üzemükben, vagy üzletük után nézheszenek, a legzűszőségben üzleti teendőket (nyersanyag beszerzése, számadás terése, hitelügyek stb.) elvégezhessek. Ahol az üzleti viszonyok azt megindokolják, helye lehet időszakonként ismétlődőleg egy-két napi szabadság engedélyezésének.

— **Katonafelmentés.** Mihályi József, 17. honv. gyalogezredbeli gyalogos, székesfehérvári lakos a harcteren szerzett betegsége következtében elhunyt. Temetése 1916. évi február hó 9-én d. u. 2 órakor lesz a Csapatkórház halottsházából.

Kedden és szerdán. február hó 8 és 9-én.
A kisorsolt fej
Vigjáték 3 felvonásban.
A főszereben Guidó Herford és Bogia Horská remekelnek.
Bemutásra került még:
METAMORPHOSIS
és pompás kiegészítő műsor.
Előadások 6 és 9 órakor.

